

tekijöinä niin kansallisesti (erityisesti toisen maailmansodan jälkeen), kansainvälisesti kuin tutkijoiden henkilökohtaisen tutkijahistorian valossa. Kaikki panelistit painottivat kirjallisuudentutkimuksen muuttumista itsenäiseksi tutkimusalaksi, mitä ovat jouduttaneet muiden muassa strukturalismin, jälkistrukturalismin ja tekstikritiikin nousu. Suurina murroksina mainittiin kirjallisuudentutkimuksen siirtyminen tekijäkeskeisyydestä kohti tekstiä ja tekstistä kohti lukijaa.

Panelistit pohtivat kirjallisuudentutkimuksen nykytilaa erityisesti tutkimuksen moniarvoisuuden ja tutkimusalojen välisen vuorovaikutuksen kannalta. Pohdittiin, tuleeko tutkimuksellinen pluralismi nähdä vallitsevan paradigman puutteena vai avoimena tilana kysymyksille, joita ei ole aiemmin osattu esittää. Dialogin tärkeys tutkimussuuntausten välillä nousi puheenvuoroissa korostetusti esiin.

Paneelikeskustelun lopuksi keskustelijoilta kysyttiin kirjallisuudentutkimuksen tulevaisuudennäkymiä. Päivi Lappalainen mainitsi muun muassa sukupuolen ja kontekstin tutkimuksen sekä tieteidenvälisyyden. H. K. Riikonen painotti kirjallisuuden ja tutkimuksen historiallisia kehityslinjoja ja muutosta, sekä totesi, että kartoittamatonta maastoa – tilaa perustutkimukselle – on etenkin suomalaisen kirjallisuuden alueella runsaasti. Liisa Saariluoma korosti erityisesti kirjallisuuden yhteiskunnallisuuden roolia tutkimuksessa ja totesi, että kirjallisuudentutkimuksen ja sen aseman muutokset heijastavat kaunokirjallisuudessa tapahtuneita muutoksia. Myös Risto Turunen mainitsi tieteidenvälisyyden ja kirjallisuuden yhteisöllisyyden, sekä nosti esiin paradigmojen ja niiden historiasta muodostuvan ”tarinan” tutkimisen.

Seminaarin illanvietto järjestettiin Taidehallin Klubissa. Kirjailijavieraksi oli kutsuttu FT, kirjailija, kirjallisuudentutkija Kirsti Simonsuuri. Simonsuuri kuvasi laajasti historiaansa ja rooliaan sekä kirjailijana, kirjallisuudentutkijana että kirjallisuuden kääntäjänä.

Lauantain ensimmäisen pääpuheenvuoron piti FT, tutkija Kukku Melkas (Turun yliopisto) aiheesta ”Feminismin hyödystä ja haitasta tutkimukselle”. Melkas luonnehti feministisen kirjallisuudentutkimuksen korostavan keskustelua vallasta ja politiikasta kirjallisuudessa ja kirjallisuudentutkimuksessa; kirjallisuushistoria näyttäytyy siten myös vallan strategioiden historiana. Keskeisiksi kysymyksiksi nousevat mm. kirjallisuuden historian kirjoittaminen ja kanonisointi sekä tekijä ja tekijää ympäröivä konteksti. Melkas havainnollisti suomalaisen kirjallisuudentutkimuksen kentällä käytyä keskustelua ja sen historiaa esimerkein *Kirjallisuudentutkijain Seuran vuosikirjojen* aiheista 1980-luvulta 2000-luvulle.

Seminaarin viimeisen pääpuheenvuoron piti FT Markku Lehtimäki (Tampereen yliopisto) otsikolla ”Narratologian haasteita ja mahdollisuuksia”. Lehtimäki vertasi klassista narratologiaa uudempiin narratologian sovelluksiin, kuten kognitiiviseen narratologiaan. Narratologia määrittyi lukemisen teoriaksi, joka ei ole palautettavissa pel-

kästään lingvistiikkaan, kuten ei kaunokirjallisuus ylipäätään. Lehtimäki pohti myös narratologian ja tulkinnan suhdetta. Lehtimäen mukaan klassinen narratologia johtaa tulkinnan suoraan ja osoitettavasti tekstistä; vaihtoehtona voidaan nähdä historiallista-va narratologinen tulkinta, jota koetellaan myös tulkintayhteisön konventioita vasten.

Lauantai-iltapäivänä, seminaarin päätteeksi, kokoontui kolme työryhmää. Työryhmien aiheina olivat retoriikka ja kirjallisuudentutkimus, intertekstuaalisuus ja tulkinta sekä kadonneet kirjailijat.

Seminaariin osallistui 83 henkilöä, joista 41 otti osaa myös perjantain illanviettoon.

